

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΝΠΔΔ

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 2024

Αριθμ. Πρωτ. 200

Προς: Ειδική Υπηρεσία Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής των Ελλήνων

Θέμα: «Περί μη υποχρέωσης των Προέδρων και των Αντιπροέδρων του Π.Φ.Σ. και των Φαρμακευτικών Συλλόγων σε υποβολή δηλώσεως της περιουσιακής κατάστασης 2023»

Επί του υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 1463/17.12.2023 εγγράφου της Υπηρεσίας σας με θέμα «Παροχή Διευκρινίσεων», το οποίο απεστάλη σε Προέδρους και Αντιπροέδρους Φαρμακευτικών Συλλόγων της χώρας, επί σκοπώ παροχής διευκρινίσεων – εξηγήσεων για τους λόγους για τους οποίους δεν υπέβαλαν καταστάσεις υπόχρεων προσώπων δηλώσεως της περιουσιακής κατάστασης 2023, κατ' άρθρον 17 παρ. 1 του Ν. 5026/2023, επαγόμεθα τα κάτωθι:

Ι. Οι Πρόεδροι και οι Αντιπρόεδροι του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (εφεξής χάριν συντομίας Π.Φ.Σ.) και των Φαρμακευτικών Συλλόγων δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δηλώσεως της περιουσιακής κατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. α' του Ν. 5026/2023, καθώς αφενός μεν η Διοίκηση του Π.Φ.Σ. και των Φαρμακευτικών Συλλόγων (ήτοι το Διοικητικό Συμβούλιο) εκλέγεται και δεν διορίζεται από το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα, αφετέρου δε, δεν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Ως γνωρίζετε, στο άρθρο 7 παρ. α' του Ν. 5026/2023 ορίζει ότι:

«Η Δ.Π.Κ. υποβάλλεται από: α) Τους προϊσταμένους των γενικών διευθύνσεων των υπουργείων, τους προέδρους, τους αντιπροέδρους, τους διοικητές, τους υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη, τους διευθύνοντες ή εντεταλμένους συμβούλους και τους προϊσταμένους γενικών διευθύνσεων Ν.Π.Δ.Δ., ανώνυμων εταιρειών του Δημοσίου της

παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4972/2022 (Α' 181), δημόσιων οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκησή τους ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, ...».

Σύμφωνα με τα **άρθρα 3 παρ. 1 και 51 παρ. 1 του Ν. 5041/2023** «Φαρμακευτικοί Σύλλογοι - Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος - Ινστιτούτο Φαρμακευτικών Επιστημονικών Ερευνών και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 87) αντιστοίχως, **οι Φαρμακευτικοί Σύλλογοι και ο Π.Φ.Σ. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σωματειακής μορφής. Δεν ανήκουν στον δημόσιο τομέα κατά την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (Α' 143), δεν χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό και δεν αποτελούν αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα, κατά την έννοια των υποπερ. α) και β) της περ. 1 της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), ούτε οργανισμό δημοσίου δικαίου, κατά την έννοια της περ. 4) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου.**

II. Ειδικώς οι Φαρμακευτικοί Σύλλογοι:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 5041/2023 οι Φαρμακευτικοί Σύλλογοι έχουν δική τους περιουσία, καθώς και οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια. Για κάθε θέμα που αφορά στη διοικητική και οικονομική λειτουργία τους, ιδίως στη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας τους, στην εποπτεία και τον έλεγχο των οικονομικών και διαχειριστικών τους πράξεων, στην κατάρτιση πάσης φύσεως συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, και στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην πρόσληψη προσωπικού με συμβάσεις εργασίας και στο καθεστώς του προσωπικού τους, καθώς και σε κάθε θέμα που διέπει τις σχετικές έννομες σχέσεις, εφαρμόζονται αποκλειστικά ο Ν. 5041/2023, καθώς και ο Εσωτερικός Κανονισμός του άρθρου 11.

Το δε **άρθρο 41** του άνω Νόμου ορίζει ότι η διαχείριση των οικονομικών και της περιουσίας των Φαρμακευτικών Συλλόγων υπόκειται στον αποκλειστικό έλεγχο του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσής τους, καθώς και της Εξελεγκτικής Επιτροπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 3.

Το **άρθρο 42** προβλέπει ότι **πόροι του Φαρμακευτικού Συλλόγου είναι:**

- α) Οι εισφορές των μελών αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 44,**
- β) δωρεές, χορηγίες, και κληροδοτήματα προς τον Φαρμακευτικό Σύλλογο,**

γ) ποσά από την είσπραξη χρηματικών προστίμων που επιβάλλονται ως πειθαρχική ποινή από το Πειθαρχικό Συμβούλιο σε μέλη του Φαρμακευτικού Συλλόγου, και

δ) η ετήσια επιχορήγηση από τον Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο.

Τέλος, το **άρθρο 44** ορίζει ότι κάθε μέλος του Φαρμακευτικού Συλλόγου υποχρεούται σε ετήσια εισφορά, η οποία καθορίζεται κατ' έτος από την τακτική Γ.Σ. κάθε Φαρμακευτικού Συλλόγου κατόπιν εισήγησης του Δ.Σ., κατά την έναρξη του νέου οικονομικού έτους, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες. Οι εισφορές καταβάλλονται μέχρι τέλος του τρέχοντος έτους, είναι δε δυνατή η τμηματική καταβολή τους κατόπιν απόφασης της Γ.Σ..

2. Σύμφωνα με το **άρθρο 9 του άνω Νόμου**, ο Φαρμακευτικός Σύλλογος διοικείται από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εξελεγκτική Επιτροπή.

Το **άρθρο 21 παρ. 3** ορίζει ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Φαρμακευτικού Συλλόγου **εκλέγονται ανά τριετία**. Η θητεία τους άρχεται από την ημερομηνία εκλογής τους και λήγει την ημερομηνία διεξαγωγής της συνεδρίασης της Γ.Σ. για την εκλογή νέων μελών του Δ.Σ.. Τα μέλη του Δ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 23, δύνανται να επανεκλεγούν.

Το **άρθρο 23 παρ. 1** ότι η εκλογή των μελών του Δ.Σ. **διεξάγεται κάθε τριετία στην τακτική συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των Φαρμακευτικών Συλλόγων που διενεργείται εντός του διαστήματος Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου του έτους εκλογής, με μυστική ψηφοφορία και αυτοπρόσωπη παρουσία των ψηφοφόρων.**

Η διαδικασία και ο τρόπος εκλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Φαρμακευτικών Συλλόγων και των αντιπροσώπων του Φαρμακευτικού Συλλόγου στον Π.Φ.Σ. προβλέπεται στα **άρθρα 24 έως 31** του άνω Νόμου.

Το **άρθρο 32** περί της συνεδρίασης του Δ.Σ. για τη συγκρότηση σε σώμα ορίζει ότι το μεγαλύτερο σε ηλικία από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) συγκαλεί, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την επικύρωση του αποτελέσματος των αρχαιρεσιών, το Δ.Σ., για να προβεί στην εκλογή Προέδρου, Γραμματέα, Ταμία, και Αντιπροέδρου, αν προβλέπεται αυτός. Το Δ.Σ. ευρισκόμενο σε απαρτία, με μυστική ψηφοφορία και με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, εκλέγει τον Πρόεδρό του, τον Αντιπρόεδρο, όπου προβλέπεται αυτός, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Για τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου απαιτείται για τα τριμελή Δ.Σ. η παρουσία όλων των

μελών του Συμβουλίου και στα λοιπά Δ.Σ. η απαρτία που προβλέπεται στο άρθρο 38. Αν δεν επιτευχθεί η απαρτία ή η πλειοψηφία της παρ. 2, η εκλογή ματαιώνεται και η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται για τον σκοπό αυτό, μέχρι δύο (2) ακόμη φορές, εντός πέντε εργασίμων (5) ημερών, μετά από κάθε, χωρίς αποτέλεσμα, συνεδρίαση. Αν κατά την τρίτη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί η απαρτία ή η πλειοψηφία της παρ. 2, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, όπου προβλέπεται, τον Γραμματέα και τον Ταμία εκλέγει, εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία πραγματοποίησης της τρίτης συνεδρίασης, με απλή πλειοψηφία από τα επιτυχόντα μέλη για το Διοικητικό Συμβούλιο, η Γενική Συνέλευση του Φαρμακευτικού Συλλόγου, η οποία συνέρχεται έκτακτα ειδικά για τον σκοπό αυτόν. Μέχρι τη διεξαγωγή αυτής της εκλογής και αν δεν έχουν εκλεγεί ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας, των μελών του Δ.Σ. προεδρεύει το μεγαλύτερο σε ηλικία μέλος και χρέη γραμματέα εκτελεί το νεότερο σε ηλικία μέλος, οι οποίοι ασκούν κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα το σύνολο των καθηκόντων του Προέδρου και του Γραμματέα, αντιστοίχως, σύμφωνα με τον νόμο.

3. Δυνάμει των ανωτέρω αποδεικνύεται ότι:

1^{ον}. Η Διοίκηση των Φαρμακευτικών Συλλόγων (ήτοι το Διοικητικό Συμβούλιο) εκλέγεται από τους φαρμακοποιούς μέλη του οικείου Συλλόγου και δεν διορίζεται από το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα.

2^{ον}. Οι Φαρμακευτικοί Σύλλογοι δεν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους καθ' οιονδήποτε τρόπο, αλλά προκύπτει σαφώς ότι είναι απολύτως αυτοχρηματοδοτούμενα Ν.Π.Δ.Δ. κυρίως από τις εισφορές των φαρμακοποιών - μελών τους, έχουν δε δική τους περιουσία, καθώς και οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια.

III. Ειδικώς ο Π.Φ.Σ.:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 2 του Ν. 5041/2023, ο Π.Φ.Σ. έχει δική του περιουσία, καθώς και οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια. Για κάθε θέμα που αφορά στη διοικητική και οικονομική λειτουργία του, ιδίως στη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του, στην εποπτεία και στον έλεγχο των οικονομικών και διαχειριστικών του πράξεων, στην κατάρτιση πάσης φύσεως συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, και στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην πρόσληψη προσωπικού με συμβάσεις εργασίας και στο καθεστώς του προσωπικού του, καθώς και σε κάθε θέμα που διέπει τις σχετικές έννομες σχέσεις, εφαρμόζονται αποκλειστικά ο εν λόγω νόμος, καθώς και ο Εσωτερικός Κανονισμός του άρθρου 56.

Η δε **παρ. 3** του άνω άρθρου προβλέπει ότι η διαχείριση των οικονομικών και της περιουσίας του Π.Φ.Σ. διενεργείται από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του, υπόκειται στον αποκλειστικό έλεγχο του Διοικητικού Συμβουλίου του και της Γενικής Συνέλευσής του, καθώς και της Εξελεγκτικής Επιτροπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 41.

Σύμφωνα με το **άρθρο 64** του άνω Νόμου ορίζεται ότι **πόροι του Π.Φ.Σ. είναι:**

α) Ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της χονδρικής τιμής πώλησης των φαρμάκων με αντίστοιχη μείωση του λιανικού κέρδους των αγοραστών φαρμακοποιών που διατηρούν σε λειτουργία φαρμακείο. Το ως άνω ποσοστό δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την τιμολόγηση των φαρμάκων, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τους φαρμακοποιούς, εισπράττεται από τις υπόχρεες φαρμακευτικές επιχειρήσεις, δηλαδή τους Κατόχους Άδειας Παραγωγής, Κυκλοφορίας και Χονδρικής Πώλησης φαρμάκων, και αποδίδεται στον Π.Φ.Σ.

β) Δωρεές, χορηγίες και κληροδοτήματα προς τον Π.Φ.Σ.

2. Σύμφωνα με το **άρθρο 52** του άνω Νόμου ο Π.Φ.Σ. και διοικείται από δεκαπενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), το οποίο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τρεις (3) Αντιπροέδρους, έναν (1) Γενικό Γραμματέα, έναν (1) αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα, έναν (1) Ταμία και οκτώ (8) συμβούλους, οι οποίοι εκλέγονται από τους αντιπροσώπους στον Π.Φ.Σ. διά μυστικής ψηφοφορίας με ψηφοδέλτια. Τα μέλη του Δ.Σ. για την εκλογή τους πρέπει την ημέρα των αρχαιρεσιών να έχουν την ιδιότητα του αντιπροσώπου των Φαρμακευτικών Συλλόγων στον Π.Φ.Σ.. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των τριών (3) Αντιπροέδρων, του Γενικού Γραμματέα, του αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα και του Ταμία γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Φ.Σ. είναι τριετής.

Το **άρθρο 54** προβλέπει ότι αντιπρόσωποι στον Π.Φ.Σ. είναι όσοι αναδεικνύονται μετά από εκλογές από κάθε Φαρμακευτικό Σύλλογο προς τον σκοπό αυτόν από τα μέλη του οικείου Φαρμακευτικού Συλλόγου, οι οποίοι και αποτελούν τη Γενική Συνέλευση του Π.Φ.Σ.. Για κάθε αντιπρόσωπο εκλέγεται και ένας (1) αναπληρωτής. Οι αντιπρόσωποι στον Π.Φ.Σ. και οι αναπληρωτές τους εκλέγονται για μία τριετία, που αρχίζει ταυτόχρονα με τη θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Φαρμακευτικών Συλλόγων. Η εκλογή των αντιπροσώπων στον Π.Φ.Σ. διεξάγεται ταυτόχρονα με τις αρχαιρεσίες του Φαρμακευτικού Συλλόγου με ξεχωριστό ψηφοδέλτιο και κατά την ίδια διαδικασία και με τον τρόπο που προβλέπεται στα άρθρα 24 έως 31 για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Φαρμακευτικών Συλλόγων. Οι αντιπρόσωποι στον Π.Φ.Σ. και οι αναπληρωτές τους πρέπει να έχουν τα ίδια προσόντα

με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Φαρμακευτικού Συλλόγου που προβλέπονται στο άρθρο 23.

Το δε **άρθρο 60** ορίζει ότι η συνεδρίαση προς εκλογή των μελών του Δ.Σ. του Π.Φ.Σ. συγκαλείται εντός των μηνών Μαΐου ή Ιουνίου του έτους διενέργειας των εκλογών, εφαρμοζόμενων αναλόγως των άρθρων 24 έως 29, 31 και 32. Τα μέλη του Δ.Σ. του Π.Φ.Σ. πρέπει να έχουν τα ίδια προσόντα με τα μέλη του Δ.Σ. του Φαρμακευτικού Συλλόγου του άρθρου 23.

3. Δυνάμει των ανωτέρω αποδεικνύεται ότι:

1^{ον}. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Φ.Σ. εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων στον Π.Φ.Σ. με μυστική ψηφοφορία το Μάιο ή Ιούνιο εκάστης τριετίας και δεν διορίζεται από το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα.

2^{ον}. Ο Π.Φ.Σ. δεν χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους καθ' οιονδήποτε τρόπο, αλλά προκύπτει σαφώς ότι είναι απολύτως αυτοχρηματοδοτούμενο ΝΠΔΔ διά του πόρου 0,4% επί της χονδρικής τιμής πώλησης των φαρμάκων με αντίστοιχη μείωση του λιανικού κέρδους των φαρμακοποιών μελών των Φαρμακευτικών Συλλόγων, έχει δε δική του περιουσία, καθώς και οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια.

IV. Οι Πρόεδροι και οι Αντιπρόεδροι του Π.Φ.Σ. και των Φαρμακευτικών Συλλόγων δεν ήταν υπόχρεοι σε υποβολή δηλώσεως της περιουσιακής κατάστασης, και σύμφωνα με την προϊσχύουσα διάταξη του άρθρου 1 περ. ι' του Ν. 3213/2003 (Α' 309) ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 του Ν. 4689/2020 (Α' 103/27.5.2020), η οποία όριζε τα αυτά: «ι. Οι Γενικοί Διευθυντές των Υπουργείων, οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι Γενικοί Διευθυντές νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκησή τους ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.».

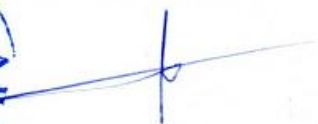
Επιπροσθέτως, σύμφωνα και με τον προϊσχύοντα Νόμο περί Π.Φ.Σ. και Φαρμακευτικών Συλλόγων, ήτοι το Ν. 3601/1928 προβλεπόταν επίσης ρητώς ότι η Διοίκηση του Π.Φ.Σ. και των Φαρμακευτικών Συλλόγων (ήτοι το Διοικητικό Συμβούλιο) εκλέγεται και δεν διορίζεται από το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα, και δεν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Τέλος, σας επισυνάπτουμε επικουρικά με το παρόν, **την από 19.6.2023 Γνωμοδότηση του κ. Σπυρίδωνος Βλαχόπουλου, Καθηγητή Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών επί του ανωτέρω περιγραφόμενου νομικού καθεστώτος του Π.Φ.Σ. και των Φαρμακευτικών Συλλόγων.**

Κατόπιν των ανωτέρω, καθίσταται απολύτως σαφές ότι **οι Πρόεδροι και οι Αντιπρόεδροι του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου και των Φαρμακευτικών Συλλόγων δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δηλώσεως της περιουσιακής κατάστασης 2023 (χρήση 2022), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. α' του Ν. 5026/2023.**

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ		Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
		
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΛΤΑΣ		ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ